

Havoc

HAIDER AL TIMIMI /
THEATER ANTIGONE

Chaos en de sterren

Gaia op de Weegh
Gezien op 13 december 2023
Magdalenazaal, Brugge, in het kader van December Dance 2023
RECENSIEWORKSHOP
Tijdens December Dance Brugge organiseerde Pzazz een workshop danskritiek onder leiding van Pieter T'Jonck. Daar kwamen verrassende teksten uit voort die we U niet willen onthouden.

Juichen, lachen en een traantje wegvegen. In ‘Havoc’, een choreografie van Haider Al Timimi voor Theater Antigone worden herkenbare beelden van revolutie en geweld tegenover de vreugde en vrijheid van dansen gezet. Je gaat een reis aan door emoties, beelden en beweging.

15 JANUARI 2024

Het podium, met zijn glanzend rode vloer, is nog leeg als de dansers opkomen en je direct meenemen in hun plezier van het dansen. Een hip hop battle met gekke trucs die je zeker niet zomaar thuis kan proberen. De energie spat ervan af. Het is al snel duidelijk dat bestaande codes snel doorbroken worden als je hiphop het theater binnenbrengt. Met flitsende lichten en bekende songs als ‘Sound of da Police’ van KRS-One is het publiek snel mee, en moedigt het de dansers dan ook luid aan.

‘Havoc’ is erg fysiek. De dansers bewegen heel creatief samen: in een hiphop contactdans, leunen, steunen en glijden ze door de ruimtes die de anderen creëerden. Ze combineren diverse dans- en muziekstijlen. De vrolijkheid en vrijheid van het dansen blijven terugkeren door de performance heen. Daar staan gevoelige onderwerpen tegenover, die draaien rond de chaos in de wereld. Zo ontstond hiphop ook: vanuit chaos. Toen vele jongeren in de jaren 1970 geen positief vooruitzicht meer hadden, gingen ze dansen op straat, als verzet tegen het systeem.

De muziek gaat over naar een klassiek pianostuk. Vooraleer hij aan het dansen gaat bedekt een danser zijn gezicht met een bandana. Hij stapt op een kijker toe en vraagt haar die voor hem vast te knopen. Daarna trekt hij een hoodie over zijn hoofd. Zodat hij bijna onherkenbaar wordt, als iemand die protesteert. Door de hulp van een toeschouwer te vragen vraagt hij het publiek meteen om mee deel te zijn van zijn protest.

De groep dansers valt uiteen. Ze liggen op de grond alsof ze in handboeien geslaagd zijn. Een danseres met donkere huidskleur beweegt met knikkende knieën. Ze laat een jerrycan benzine achteloos bungelen aan haar hand. Ze heeft ook nog een vuurtje in de andere hand. Toch speelt de song ‘I don't want to set the world on fire’ op de achtergrond. Wil ze de wereld in vuur zetten of juist

niet? En veranderen onze percepties vanwege het feit dat ze gekleurd is? Zou zij in de handboeien geslagen worden mocht ze over straat lopen met een jerrycan en een vuurtje, enkel vanwege de perceptie die de wereld om haar heen van haar heeft?

In een volgende scène komt een reuzengroot springkussen overeind, waar je na enige tijd een tank in herkent. Het heeft iets ironisch. De dansers staan en wachten totdat de tank volledig opgeblazen is. Is het een metafoor? We wachten totdat er iets gebeurt voordat we in actie komen. Als de 'Tank Man' op het plein van de Hemelse Vrede in Beijing beweegt een van de dansers voor de tank.

Het stuk blijft in de militaire sfeer als de dansers legerjasjes aantrekken. Ze doen daarin *jumping jacks* maar dat lukt hen niet echt. Het publiek moet erom lachen. Tegelijk zie je op een video hoe echte soldaten diezelfde jumping jacks proberen te doen: even ongelofelijk knullig en grappig. Het stuk steekt hier de draak met het leger: ook binen die strakke organisatie heerst duidelijk chaos.

Als het zo stil is, kan alles gebeuren.

Daarna is de vloer aan twee Arabische dansers. Een brengt een gedicht van een Palestijnse dichter. De ander houdt hem overeind. Waar moeten wij heen na de laatste grenzen? Waarheen moeten de vogels vliegen na de laatste lucht? Leest de vertaling. De actualiteit van het thema raakt. Samen spuiten ze met een spuitbus op het witte achterdoek: Too tired to think revolutionary. Ik moet een traantje wegpikken. Een andere danser lost hen af. Hij beweegt in de achtergebleven stilte. Met zijn handen omhoog en broek om zijn enkels, omvallend in gekke halve overslagen. Even later streept hij 'too tired to' door. Wat rest is: Think revolutionary. Dat is duidelijk!

Kan je de stilte horen? Wordt aan het publiek gevraagd. Als het zo stil is, kan alles gebeuren. Een danser vertelt over hoe belangrijk radio was in de burgeroorlog van Algerije. Op de dag dat de Fransen het signaal blokkeerden, was er complete stilte. Deze stilte gaf de mensen de kans om voor zichzelf te denken. Wordt het publiek aangesproken om hetzelfde te doen?

In dezelfde stilte dansen de volgende twee dansers een ritmisch voetenspel. Ze zeggen: De wereld is dans, de wereld is jazz, de wereld chaos, ze probeert enkel te kijken hoever het spel van complexe ritmes kan gaan. En op jazzmuziek komt de groep bij elkaar, samen dansend en plezier makend. Het eindigt zoals het begon. Een danscirkel met flitsende lichten die langzaam uit gaan.

De boodschap van dit stuk is overduidelijk. In een uur word je ondergedompeld in beelden van revolutie, oorlog en onderdrukking, met vele referenties naar beroemde dansvoorstellingen. Die kan je als publiek nooit allemaal in je opnemen en misschien is dat ook niet de bedoeling. Ze brengen chaos op het podium en nemen je daarin mee. De begintekst overkoepelt dan ook de gehele performance: 'One needs chaos within to give birth to a dancing star'. Je hebt innerlijke chaos nodig om een dansende ster te baren.